

Nepotpisani se dopisati na titaku. Pripisana se plama titaka po 5 avd. svaki rođak. Oglaši od 8 redak stoje 60 nb., za svaki rođak više 5 nb.; ili u slučaju opštovanja za pogodbo se upravom. Novci se štiju poštarskom napuštanom (asfern postale) na administraciju "Naše Sloga". Imo, prezime i najbolju putu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vremenu, neka to fajr odpravnitva u otvorenu pismu, za koja se ne plaća poštarnino, ako se isvama napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Bilogom rastu male stvari, a naslova sve pokvari". Nar. Pos.

Istarski sabor.

IV. zasedanje.

III. sjednica dne 14. sept. 1892.

(Nastavak).

Priusni: predsjednik dr. M. Capitelli, 22 začetnika (pod konao sjednicu 24); vladin zastupnik vitez Eliseo g. (galerija dobro posjećena). Otvoriv predsjednički sjednicu u 10 sati, pozov težnjika, da pročita zapiskan zadnje sjednice.

Tajnik Vergottini prodila zapiskanik, komu prigovori zastupnik Spinčić ovoklivo:

Molim da se izpravi netom pročitani zapiskanik u smislu, da sam u drugoj sjednici mogao opetovano reći, da učinim stvarni i osobni izpravak i da me je u tom proti svim pravilom parlamentarizma g. predsjednik prieđe.

Itak nije trebao navaditi imena naših, jer se ima naše izražaje kao skupno ujeti; ali kad jih je naveo, i meni krije, ne pitam s kojega uroka, podmetnuti reč "per etat", htjeo sam izpraviti, da ja te reči nisam izrekao. On mi nije htio dati traženo reči, pak je tako nastao i obnovio se prizor, koji se posve pristrano i krivo opisuje u zapiskaniku sada pročitanom. Onaj prizor mora se pripisati okolnosti, što gospodin predsjednik nepoznat hrvatskog jezika, to nije dao rješi ni za osobni ni za stvarni izpravak. Pošto se neobazire na ono, što mi govorimo, pošto nam se brani stvarne i osobne opake činiti, pošto se ne biliži onoga, što mi govorimo, pošto se ovako pismeno sastavlja zapiskanik, ja nemogu nego prosvjedovati najdužljenije, proti takovu postupku.

Vježna obrazloženja zapiskanik bez obzira na ovaj izpravak.

Predsjednik priobjeđuje, da su stigle 2 molbe na sabor: jedna za povlačenje mirovine, druga za podršku talijanskim djakom; predati će se finansijskom odboru.

Zastupnik Mandić čita na to sledeću interpellaciju:

Visoka c. k. vlado!

Glasom §. 20. saborskoga pravilnika visoka c. k. vlada može odgovoriti putem svojega zastupnika u saboru na upravljene joj upite ili odmeh ili nakon nekoliko vremena, a za upite, na koje nekani odgovoriti, ima navesti razloge, radi kojih se ne smatra obvezanom na iste odgovoriti.

Jos u prijašnjoj saborskog periodu bilo je postavljeno na visoku c. k. vladu više upita sa strane manjine ovoga visokoga sabora, na koje nije do suda odgovorenovo bilo.

U sjednici 4. tekućeg saborskoga zasedanja od god. 1890. r. javljalo je podpisani zastupnik dr. Fran Volarić i drugovi na tu visoku c. k. vladu upit glede našina, na koji on izvještio: Njegovo Veličanstvo o radu ovoga visokoga sabora, a navlastito ob onom, što govori saborska manjina u svojem materinskom jeziku.

U četvrtoj sjednici trećeg zasedanja ovoga visokoga sabora upit je zastupnik Flego sa drugovi istu o c. k. vladi glede imenovanja občinskoga ličnika u Buzetu.

Zastupnik dr. Dukić i drugovi upitali su u sjednici 8. istoga zasedanja glede obvezu upravnih podobčina Draguć i Sovinjak plaćanja svoje tangente za skupne troškove mještajne občini Buzet.

Zastupnik Dinko Šarić i drugovi upitali su u sjednici 8. istoga zasedanja tu visoku c. k. vladu glede zahtjeva zemaljskog odbora, da mu cestovni odbori daju talijske prevede svojih spisih sastavljenih u hrvatskom ili slovenskom jeziku.

Zastupnik dr. Laginja i drugovi upitali su u sjednici 11. istoga zasedanja u poslu imenovanja učitelja za pučku školu u Fontanah, a u sjednici 12. isti zastupnik i drugovi postavili su upit u poslu diecipularne iztrage, povedeno god. 1891. proti zastupniku Vjekoslavu Spinčiću.

Na ave ovdje posebice navedene upite nije do sada visoka c. k. vlada ništa odgovorila, zato podpisani pozivajuće se na § 20. saborskoga pravilnika, uslobadjuju se upitati visoku c. k. vladu:

Hoće li visoka c. k. vlada odgovoriti na upite upravljene joj od zastupnika manjine ovoga visokoga sabora? Ako neće odgovoriti, zašto neće?

U Poreču, 14. sept. 1892.
Matko Mandić, Jenko, dr. Volarić, dr. Laginja, Spinčić, dr. Stanger, Fr. Flego.

(Za čitanja kušala je galerija izazvana nemir.)

Predsjednik izvršio interpolaciju za-stupniku c. k. vlado.

Zastupnik dr. Laginja dala slijedeću interpolaciju na c. k. vladu:

Visoka c. k. vlado!

C. k. vrareni uredni, osobito u nekim kotarjima Istra, utjeruju porez upravo ne-smiljenju nadšton.

No samo da su zomljivne knjige punu ukupnijih zaloga i za takove dugove, koji su davno odplaćeni, nego su na dnevnom redu i ovravne proučene i prodaje nekretina, to se narodu otima njegova starina, ili ga se sili, da se baci u likbarske ruke i tim uništi sreću svoju i svoje djeca.

Ali ni tu se neusustaje. Na stotine ovravnih sekvestracija otimaju narodu pravo, da raspolaže sa ono malo prirode, navlastito vina, što mu je ostalo od tuče, od bolesti i od drugog zla.

Troškovi tih sekvestracija budu ne-zadnjerno veliki, a grožđe prodaje se ovravnim putem desto na takovih mjestih, gdje ne može pasti u ruke nego pojedinom krovijui narodnom za mnogo nižu cenu, nego li bi itko dobrovoljnom prodajom. A najboljnije pri takovom postupku jest to, da se je takovih sekvestracija ove godine učinilo i proti takovim dužnjikom, koji su posljednjih godina platili barem jednogodišnju poreznu dužnost, dapače i proti takovim, kojim nije iztekle vrieme ustanovljeno za obročno odplaćivanje starijih zaostatak.

Jo li visoka c. k. vlada već jednom voljna prestati sa preočitim i ničim neopravdanim našinom utjerivanja poreza od sasokog pučanstva u Istri?

dr. M. Laginja, Matić, Spinčić, Jenko, Volarić, dr. Stanger, Flego.

Zastupnik Mandić prodila napokon interpellaciju na zemaljski odbor, koja gledi:

Velješlavni zemaljski odbore!

Obzirom na to, da je ravnatelj zemaljskog računovodstva g. Ivan Sussa na-vršio 40 godina ovog službovanja;

obzirom na to, da će on prije ili kasnije stupiti u pokoj, kako je to voć i sam zatražio molbom pod br. 4073 ove godine podnesenom zemaljskom odboru za Istru;

obzirom na to, da će se očim prije morati imenovati novi ravnatelj zemaljskog računovodstva;

Obzirom na to, da se i radi korisnog izbora i radi postojećih propisa (§. 47. pravilnika za zemaljski odbor i §. 19. državnih temeljnih zakona od 21/10. 1871. tako važno mjesto zemaljskog činovnika ima popuniti na temelju razpisani natječaja, i da se kod imenovanja ima osobito uvažiti poznavanje zemaljskog jesuša od strane molitvila, — podpisani pitaju:

1. Hoće li slavni zemaljski odbor razpisati natječaj za mjesto ravnatelja zemaljskog računovodstva dim postavi u stanju mira sudašnjeg ravnatelja?

2. Hoće li u natječaju, osim teoretičkog i praktičnog usposobljenja za upravno knjigovodstvo, postaviti kano uvjet takodjer podpuno poznavanje ne samo talijanskoga niti u hrvatskom ili slovenskom jeziku.

Zastupnik dr. Laginja i drugovi upitali su u sjednici 11. istoga zasedanja u poslu imenovanja učitelja za pučku školu u Fontanah, a u sjednici 12. isti zastupnik i drugovi postavili su upit u poslu diecipularne iztrage, povedeno god. 1891. proti zastupniku Vjekoslavu Spinčiću.

(Za čitanja nemir na galeriji.)

Predsjednik izjavlja, da će tu interpo-laciju izručiti zemaljskom odboru.

Prelazi se na dnevnji red.

Zastupnik S. B. slijedi javlja, da je za-pričao doći radi bolesti. (U sabornicu ulazi ravnatelj Hugues.)

Zastupnik Venier izvješćuje u im-e finansijalnoga odbora o obrađunu za god. 1891. zemaljske poljodjelske zaklade.

Vježna odobri proračun bez primjetbe.

Zastupnik Venier izvješćuje u im-e istog odbora o proračunu za god. 1893. zemaljske poljodjelske zaklade, to predlaže, da sabor odobri po zem. odboru predloženi račun sa 'prihodom od for. 9800, od kojih for. 6100 prinosa iz zemaljske zaklade, i jednakim razdjonom.

Zastupnik Mandić reče kod glavne razprave:

Visoki sabore!

U zadnjem zasedanju ovog visokog sabora dali smo mi od manjine jaasnih odčitih dokaza, da želimo raditi slično s vama u neopriporom polju, na polju gospodarstva. Podnijeli smo u tu svrhu predloga i izpravki, ali sve bijaše jednostavno začaćeno. Iztakli smo tada osobito novinanost vaših osnova i predloga gospodarskih pitanja. Dokazasmo vam bio-člano kako će nekoje osnova i dodatci k postojjim zakonom, koje zasijecaju u na-rodno gospodarstvo, stetno diečovati na razvijati pojedinih grana gospodarstva, bu-duti li život uvedeni. Nu sve to nije ništa hasnilo, jer se vi držite strogo discipline ili međusobne obvezu, da se sve zadobici mora, što se a ove strane visoko kuće predlaže.

Ali ne samo da se vi gospodo ne-obazirete na naše savjete i predloge, već to isto dine i podredjene vam oblasti, društva i pojedinici. Tako mimoilazi n. p. zemaljsko poljodjelsko vježno naše savjete, želje i predloge mukom, kano da se nije ništa ni govorilo s naše strane.

Glasajući proti obrađunu zemaljske poljodjelske zaklade za 1891. utemeljili smo svoje postupanje napravno upraviteljom s tom zakladem tim, što smo osvjeđeni, da se novac iz to zaklade ne troši na korist, na promicanje gospodarstva u našoj pokrajini u obč. već da so njim nagradjuje pojedine kotare, pojedine druž-tva i pojedince, i to desto radi vrlo dvo-jbenih zasluga.

Zemaljska poljodjelska zaklada usta-novljena je u tu svrhu, da se njom diže i promidi materijalno blagostanje puka-

da se naši gospodari, poljodjelci, vinogradari itd. upućuju i usavršuju u svih strukam narodnoga gospodarstva.

Uprrava naše poljodjelske zaklade ka-ne narediti da ne poznaju to svrhe. Do sada bar nije se poznivala, da se idom valjanim i tačao. Iz to zaklade troši se ponajviše za zemaljsko kulturno viće. Ovo bi moglo biti erodišćem svega života našega gospodarstva. Ono, što je našemu tlocu srce, imalo bi biti zemaljska poljodjelska viće svim strukam gospodarstva. U našem srcu stišu se živi odvodnico i dovodnice, koje izvažaju krv po čitavom tielu, to ju opet natrag do-vadaju. Ako je srca zdravo, radić će re-dovito hraneći tielo zdravom i obilnom krv.

Svi su tuže, jer je zavladala trgovacka križa, reč bi po cijelom svijetu.

Od više mjeseca kolala je po novinam vlast, da su jo na našem magistratu odkrile neko pronovjereno je utjerivanja poreza, ali to se oprovravalo govoré, da to nije istinito. Zastupnik Ossoinach u "Vode del popolo" desto se povraćao na strav i navaljivao po onoj poznatoj, da od glave riba smrdi.

Navedjala je desto ista oponzionalna štampa, da je sam načelnik prouzrokovao nekakvu nekorakost proti štatutu. Pri-vrženici Ciottovi u gradskoj sjednici izrazili podpuno povjerenje načelniku i gradskoj upravi. Svi zastupnici nisu bili prisutni, a glasovača proti samu gospoda Ossoinach i dr. Mayendorf. Ovim postupkom gospoda vedno misili su pokriti i pronovjereno počinjeno od dvojicu činovnika, tim više. Što je jedan od to dvojice zat podpredsjednik zastupstva i urednik poznate Vam "Bilanoie". Toj se gospodi želje nisu izpunile, jer kako se dozvalo, sam načelnik jo dobio viši, valjda ogrozni, i namah promjenio pravac svoga postupanja. Savvali sjednicu, i u njoj, no baš jednoglasno, ipak su od-pustili iz službe ta dva okrivljena činov-

Izlaži svakog četvrtog mjeseca
akciju.

Dopisi se nevrataju što se i
notifikaju.

Nobiljogovani listovi se neprimaju.
Predsjednici a poštarnici stoji 5
for., za soljake 2 for., za redovne.
Razmjerno for. 21/2, i 1 za pol
godino. Izvancarnevi više poštarna

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalas-
so u Via Fameto br. 14.

nika, i tim je podpuno povjerenje dano gradskoj administraciji pred malo dana, izgubilo svu vrednost.

Cinovnici odpušćeni zaslužili su posdaju, ali da su siođe glavo, za to postavljene i plaćene nadzirele mlađe ljudi, koji novcem upravljaju, mogao su propriećiti taj žalostni događaj.

Proprietići vriodi više nego trošiti, a da se jođe našla država, bilo bi manjo ovakovih slučajeva u zadnjih dvadeset godina, i nobi se u to vrijeme brojilo i dva samoubojstva. Krivo shvatio ni obzri i po-kvaronost truju našu gradsku upravu. Do vidova!

Rokac.

Franina i Jurina

Fr. Ča inuu Jurino stakla va žepa, da š njim očekas?

Jur. Ala baš ni staklo, lego pravo srebro.

Fr. Tako si na lot dobil.

Jur. Va boljev vremenski sam bil prišparal neki toljar i neku evančiku za veću potrebu, pak sada je trebo te deštrigat začće staro srebro propast.

Fr. Pul name je već propalo staro i novo.

Jur. Bi bilo i pul name bi, da nisan tu stiskal i tako nesem šest starich evančika za „Slogu“ na tekuće leto, zač ju još nisan platil.

Fr. Ma vec ti je doba, zač smo valje na kraj leta.

Fr. Ča to dela, Jurino, tamo va Sušnjevici, oni „Jež prez brageš“?

Jur. A ki to?

Fr. A oni Čoro.

Jur. A kartu maže.

Fr. Pomiceli ga pak ča ta meštijer?

Jur. Vero ne preč, kad si je jur jedinu si-nokešu dal poli oštara, „va sigura-cijon“.

Fr. Ča nima već nič?

Jur. Borme nima niti brageš, jer jih žena za njegu nosi.

Fr. Jeli pak taj Čoro tako slip, da nič neviđi?

Jur. Dragti, ne svoju, nu ben viđi tuju...

Fr. A da, tuja pogaća bolje sladi nego domaća.

Jur. Presela mu takova!

Fr. Voli pak taj „Jež prez brageš“ belicu ali črnici?

Jur. Da ti istinu rečem, u vreme balotacijska pije rada i bersu, jer se dobira „amaka“. Posle balotacijska voli s potoka.

Fr. Budi tako vajk svakomu prodancu.

Jur. Amen!

Jur. Kada si bia zadnji put poli „Mičela“?

Fr. Sad na Miholju sam ga pošta pozdraviti u Šperanceji, da čemo malo po-frati, ma sam se opeku.

Jur. Ma kako pasiva onu sad?

Fr. Naprav, dobra je dosta, peniri ima malo jer sad ni votacija, i tako lipo počiva kako da je u penzionu, a od niko vreme naša si jo protelja, koj mu dela kompaniju skoro svaki dan, da si jedan druzgotav povidiča ča je novoga po svetu, su li još turtuli u cvitu, kako ide Polenta i Bradašu, kako se punu barilo, ča dela pre-Zvan, ča piše Martin, kako viće Markova baba i ča još toga punu vrča.

Jur. Ča njim ostaje toliko vrimena?

Fr. Vrimena koliko češ; da bi njim ostajalo ča drugoga toliko, onda bi bili obadvati stricni.

Fr. Znaš ti, Juru, ča jo to „leglo nazionale“?

Jur. Ne zovo se ne „leglo nazionale“, nego „leglo od nas dalje“.

Fr. Čuješ Franc, prodaj tvojega „šimela“ opamu u Savinčenti, češ dobre usrno učiniti?

Jur. Koliko znani ne, ma on ima tu navadbu, da kambiliča vajka konje, pak da ma-

gari i, dobrega za slabega.

Fr. Onda dela kako cigan Marko, koji ne može paljati nijenega konja misec dana.

Jur. Oui „mal“ je rekū, da on nije „morlako“.

Fr. Alora će biti „bez jaka“.

Jur. Ni tako ni omako, on će biti najbrže ma, ka, ko.

Čujte, pa se divite!*

Čujte divnu pridružu
S prekomorskih strana,
I oribljeno pisano
Prosvjetljenih dana!

Čujte, pa se našmijte
Upravo do sita,
Što „Fanfulla“ prodiče
I don Aquavita!

Bit će pravi rakijaš,
A pijan da home,
Sudim to po pitanju
Mudrom njegovome.

Veli trijezni rakijaš,
Čudo našeg vječa,
Da Hrvata u Istri
Neima ni za liekal

Povjest zatim navadja
Piše umno, fino —
Bit će mu naškodilo
Prekomorsko vino!

Cielom svetu tumači,
Evo mi junaka,
Da u Istri stanjuje
Narodnost Morlakal

Našmijte se znanosti
Tog kulturnog sina,
I ne pipte, za Boga,
Prekomorsko vino!

Moglo bi Vas dovesti
Do ludjačkog stana —
Držite se radje vi
Istarskog terana!

Rikard Katalinić Jeretov.

Različite vesti.

Naše predbrojnik, koji su zaostali predplatom za prvi ili drugi tečaj ove godine, molimo ovim, da bi svoj drug napram upravi našega lista poravnali. Primit će konse godine a jošte imademo mnogo zaostanova kod mnogih naših čitatelja. Radi ljestnosti ili nemarnosti takovih predbrojnika dolazi često naša uprava u nepriliku, dega svega nebi bilo, kad bi gg. čitatelji redovito predplatili poravnali.

Starim našim dužnikom dozivljemo napose na pamet onu poznatu našu jadi-kovku, da nije lijevo ni pošteno primati list a neplaćati ga.

Odbor političkoga društva „Edinstvo“ imati će u nedjelju dne 28. t. m. u 10 sati ujutro u prostorijah „Delavskoga podprednog društva“ (Via Molin piccolo br. 1) redovitno sjednici, u kojih će se povesti medju ostalim pogовор i o predstojećih izborih za grad i pokrajinsku Trst sa okolicom.

Novi odbor „Slovenskoga pevskoga

čuđuća“ u Trstu. Na glavnoj skupščini našega pjevačkoga društva, obdržavajuoj

prošle nedjelje, bijabu izabrana u novi odbor slijedeća gospoda članovi: Predejnik prof. dr. Karol Glaser; odbornici: dr. G. Gregorin, L. Kriz, J. Mikota, Iv. Umek, A. Janša, Fr. Čargo, dr. J. Abram, Ivan Kiferle; zamjenici: Švara, Pelicon i Vouk; rezivori: Bartol, Potrović i Furlani.

* U jednom od poslednjih brojeva „Fanfulla“ objelodano je opet poznati i slavni istarski piskar „Don Acquavita“ znamenit dopis iz Istrre. On razglasa „mudro“ i „znananaton“ da u Istru živi Hrvate, a čuo čim to do-kazuje. Provajdano doslovno njegovo ugovoreno održice: „Tomeljna rječ najviše je rebijena i najuždužnija u hrvatskom jeziku i glagoljicom“ i „ali mjesto te rjeđi upotrebljavaju Slaveni (Morlaki)“, što su raztrešeni posebno i kućistima naše Istra-re, govoriti i. O jedni moj don Acquavita Ti si htio pokazati velikim filologom, a nezna, da je upravo rjeđi „divaniti“ čisto hrvatska rječ, dočim je „divaniti“ čisto hrvatski jezik, a ne tako lako pišati košto piti rakiju!*

Tržaško podporno in hrvatsko društvo* priređuju u nedjelju dne 23. t. m. na vođor vesolici u dvoranu Malli (Torento 16) sa pjevanjem, veseloigrrom i tamburanjem. Podolak u 7 sati na večer, ulaznina 30 kn. Iz austrijske delegacije razpravlja se dne 17. t. m. pronađen ministarstva izvanjskih posala, te su počela rječ takođe i o izvanjskoj politici austro-ugarske vlade.

Mušički zastupnik Eim izjavio se proti izvanjskoj politici saslašno vlasti, proti savezu sa Italijom i Njemačkom, označiv Frančevku kanu naravku, a Rusiju kanu polietničku saveznicu Austro-Ugarsku.

Za izvanjsku politiku, dotično za trojni savez izjavila se delegati Buquoj, Javorški, Mennik, Gregorčič, Luzzatto i drugi. Ovaj poslednji potučio so na često zaplenjivanje talijanskih novina, čim se Talijane uzneniraju. Istarski zastupnik i delegat g. prof. Spinčić govorio je također u istoj sjednici, te je kazao gledje izvanjsko politiko austro-ugarske vlasti koliko sliči:

Visoka delegacija!

Ja sam za rječ molio, da posve u kratko i naprost podam izjavu, iz koje je raztumato, bez obzira na izvrstan argumentaciju velećenjegu gospodina druga Eima, moje glasovanje u predmetu.

To suviš užko s našom unutarnjom uredbom i upravom.

Hrvati i Slovenci, iz kojih sriđe sam ja izabran, neimaju u mnogih zemljama i predilektih potrebitih škola, niti pučkih, već su prisiljeni polaziti njemačka i talijanska.

Njihov jezik se radi malo ili ništa u uredbi, nego mjesto njega njemački ili talijanski; ovaj posliednik u Primorju, imenito u mojoj rodnoj-zemlji Istri, u tolikoj mjeri, da se Talijani pozivaju na njegovu porubu kod c. kr. uređa, ako hoće, da dokužu talijanstvo pokrajine.

Njihovu dušovnu i tvartnu kulturu se zanomarju.

Nje se drži razdieljeno, razcjepljeno, i prieči se joj u raznih dijelovih preračunski načini, da dosognu svoja sveta prava; nje se stranom germanizuje stranom talijančići — malo po malo uništju.

Pošto se tim nužno idje na ruku s jedne strane onim, koji hoće Germaniju do Adrije, s druge strane onim, koji prislavaju Primorje i dio Krajske za Italiju;

pošto se tim proti samoj eksistenciji Hrvata i Slovaca radi;

pošto bi tim u bliznjoj ili dalekoj budućnosti mogli biti jako oštećeni probitci našo monarhije;

i pošto na unutarnju politiku izvanjska uprava i nju pospiješuje:

ne mogu ja po svojem znanju i savjetu tu politiku odobriti i glasovati ču proti njoj.

Ljubiči zastupnik listopada. — Citajući vrednu „Našu Slogu“ uvjejk od početka do svjetske, čitam svi put razne tazbe iz naše zapušteni Istri, al iz kotara Lošinjskoga riedko se kad što čuje, te sudeć po tomu, reklo bi se, da barem u njem uživa narod blagoslov svakoga dobra; da tomu nije tako, sto Vam dokaza:

Lošinjski kotar sastoji se u kvarnerskih otoka, a danas ču se svratiti samo na najbližu njegovu okolicu. U samom Malom Lošinju, obitaji dođuće čitanica, ali inače ništa dobra; jer i od otkriveno strane je narod zapušten Istri, al iz kotara Lošinjskoga riedko se kad što čuje, te sudeć po tomu, reklo bi se, da barem u njem uživa narod blagoslov svakoga dobra; da tomu nije tako, sto Vam dokaza:

Lošinjski kotar sastoji se u kvarnerskih otoka, a danas ču se svratiti samo na najbližu njegovu okolicu. U samom

Malom Lošinju, obitaji dođuće čitanica, ali inače ništa dobra; jer i od otkriveno strane je narod zapušten Istri, al iz kotara Lošinjskoga riedko se kad što čuje, te sudeć po tomu, reklo bi se, da barem u njem uživa narod blagoslov svakoga dobra; da tomu nije tako, sto Vam dokaza:

Nadje obogradjen je lijepo kleštanim kamenom izvan mještua na kojemu je učinjeno postelje, rubeninu, tako da se stoparom sada može kazati, da ima Gradčići lijepo uređen ubožki zavod.

Nadalje obogradjen je lijepo kleštanim kamenom izvan mještua na kojemu je učinjeno postelje, rubeninu, tako da se stoparom sada može kazati, da ima Gradčići lijepo uređen ubožki zavod.

Nadje obogradjen je lijepo kleštanim kamenom izvan mještua na kojemu je učinjeno postelje, rubeninu, tako da se stoparom sada može kazati, da ima Gradčići lijepo uređen ubožki zavod.

Da se ne put stane pritužbam ovjeđenjima običnara čeda noćnog buđenja i slabog ponasanja njeka zapušteni mladići, pazinjska običnica uprava u Pazinu povukla je pošetkom ove godine u svoje ruke finansijsku upravu ovoga zavoda, to izvela potrebite pregradnje, u zgradi, koja i danas do 4 sobe i druge pomoćne lokale. Nabavilo se je pokušky, željezne postelje, rubeninu, tako da se stoparom sada može kazati, da ima Gradčići lijepo uređen ubožki zavod.

Nadalje obogradjen je lijepo kleštanim kamenom izvan mještua na kojemu je učinjeno postelje, rubeninu, tako da se stoparom sada može kazati, da ima Gradčići lijepo uređen ubožki zavod.

Ako bude običnara uprava na dobrodošljoj stazi napredovala, to je opravdava nuda, da će se za našu poroznu običju mnogo toga učiniti, što se jo prošlo doba zanemarilo.

Iz Buzeja nam pišu: I gradjani buzejski su stali uvidjati u dom s starijim radnjima običnica uprave u Pazinu, a osim toga i popravljeno groblje i mrtvaničice u našem mjestu.

Da se ne put stane pritužbam ovjeđenjima običnara čeda noćnog buđenja i slabog ponasanja njeka zapušteni mladići, pazinjska običnica uprava u Pazinu, da se ne stane uvidjati u dom s starijim radnjima običnica uprave u Pazinu, a osim toga i popravljeno groblje i mrtvaničice u našem mjestu.

Iza strogih mjeru, što ih je prisilno sudjelio bilo poduzimanju mnogih bježnjika u odvjetničke poslove, buzetski bježnjak Pitschelder bio je umolj dr. Sandžiću, da prenesu amzo svoje stie, zileš, da će on stanovati u Kopru, gdje ima ovoj posjed, a da će amo dolaziti samo na rođista i da mi podpiše pod-

neske i spise, što ih bude medjunarodnim privravio. Spasitelj je došao i stao trubiti na sve strane, da nije došao amo rad dobitka, jer da toga imam i u Kopru dosta, nego s rođoljubija i sive žive želje, da obnovi grad i občinu od hrvatskog knutja.

Stupiv u Pitschelderevu pišaru, stao sam je otimati posao za poslom, to jo pošle malo vremena uređio u istoj kući svoju poslovnu pišaru, odjeljenu od bježnjikov. Sretio Pitscheldera od silnoga posla što ga je imao, ostao je praznih rukuh i bio je prisiljen zahvaliti na bježnjikom mjestu i sletiti so odatle. Otišao je srdit i iutit na spašitelja, krateć ga naslov i imen,

koje s pristojnosti nemožemo ovđe navesti. To je prvi slučaj, a drugi jo ovaj:

Poznati bivši načelnik A. Clarići, kad nije mogao više kupovati klubok obonjaskim novci i hraniti se radom u obonji, utakao se nadriplasrenju i živio sastavljajući molbe na razne oblasti i pogodbe za one, kojih su mu još vjerovali. Dolaskom bilježnika Pitscheidera u Buzet, stupio je u njegovu pisarnu i radio mu za dobru plaću kroz dve tri godine. Vole, da je bilježnik pošao sumnjati, da Clarići ispod ruke za sebe radi, pa ga je odpravio iz pisarne. Tad se on povratio starom poslu i bavio se na svoju ruku odvjetničkim poslovima. Dok nije imao došao dr. Sandrin, je to moglo proći, ali njegovim dolaskom nije sud više htio primati spise bez odjekničkoga podpisa. Da tomu doskoči, Clarići se obratio na dr. Genaricinu i Trst, moge ga, da mu on podpiše spise; i on mu ih podpisivao. To se vuklo nekoliko tjedana, dok su niti poveo izzagru proti Clariću i u kaznio ga sa 15 for. globo ili tri dana zatvora. Svi u Buzetu kažu, da je dr. Sandrin pričuo Clariću i zahtijevao, da se proti njemu postupa. Sloga toga su Buzecani, koji daskalo vole svojemu, nego tudi njemu, maked i bio iste krvi, veoma krvni i razljučen na dr. Sandrinu i vele, da nije došao amo spassavati, nego truh u keuu punuti.

I doista, ako izključimo ustrojenje kraljevih skupa "Lega nazionala" u Rodu i Sovinjaku, za koje ipak još bravu maestru Milosoviću vrejata sebi svu zaslugu, dr. Sandrin se ne može pohvaliti drugimi uspjesi, nego progonom bilježnika Pitscheidera i kaznom zakutnog pisara A. Clarića, ako ga je doista on prijavio. Bog daj, eroru i unapred!

Iz Ločinja piše nam 18. t. m. Reč je, da se još neki kotareki poglavari počeo razodavati. Kaznio je nekoliko ugrijanih i negovornih mladića, što su prirodili izgrade nekome Lloydovom kaputanom, koji jedne vođeri noštjedo pristupili kraju parobromu, da ukroši putnike. Ako je ovako uzdrži, viđi, čemo ga opat strogu proti članovima mjestrosti i kotarskom školskom veću, i proti novoimenovanom ravnatelju mužke pučke škole, od kojih niti jedan nije preustrovan, sveđanoj sv. misi na imandran Njegova Veličanstva našegca cesara i kralja, koja odušmosti školskih članova pala je u oko svih prisutnih na božićnoj slubbi.

U ostalom nehvalimo dana prije nego li nastupi nob, da nam se nebi skogod izpod krka smislo. Bilo kako mu draga, naveli smo dine, a za posliedice neka odgovara, tko je to ne obvezan.

Članom "Matica Hrvatska" prepričamo što toplije, "da bi se na vrijeme i na novo prigasili za knjige, koje će izdati pod konac tekuće godine i koje neće zastati u vrednosti i krasoti za onim prošlim godinu. Knjiga izdati će "Matica" za ovu godinu 9 na broju, sve jedna lepša i vrednija od druge. Iole naobražena Hrvata ni Slovence nebi smjele biti bez krasnih knjiga "Matičnih". Zgodniji radi prima članjanju sa starim i novim članovima u Trstu i hrvatski čuvati "Slavjanske Čitaonice" (Vid. S. Fračesko "Dr." 2) ili uveličeni poljerenici "Matica" g. Gjuro Vučković i trgovac u Trstu.

Još jednom dakle, da je što toplije preporučena naša "Matica" svim i svakom.

"Bratovčini hrvatski ljudi u Istri" podario je jedan hrvatski časnik for. 5. Evila Ti pobro Franjo Uglešić se u Te mnogi Tvoji drugovi.

Njegovi, mjestanice u pezinjskoj obonji imu od 1. oktobra ova godinu svoj kolo-dvor ili stanici. Obonjani iz porezne obonje Novaki želili su već, otkad je otvorena željeznička pruga "Pula-Dubrovnik", da izdaj stražnicu br. 43 otvoriti i za nje stanicu (farmativa) za sve osobne vlastove, izuzev daskalo brzovlakove. Obonjanska uprava u Pazinu zaustavila je svojki za ovu stvar, to izposlovala kod o. k. generalnoga ravnateljstva željeznicu, da se ustruji stanica za Novaki. Ova stanica delazi se medju postajama Pazin i Cervarje.

Dosadanja naša školska zgrada nije više odgovarala svojoj svrhi; u njoj je bilo malo prostora, školska soba nije odgovarala školskim propisom. Pošto su više o. k. školske oblasti stile obonjansku upravu, da se preuredi školska zgrada, jer da do inače morati školu zatvoriti; to je obonjanska uprava dala razrešiti i prezidati rečenu postaju Pazin i Cervarje.

Dosadanja naša školska zgrada nije više odgovarala svojoj svrhi; u njoj je bilo malo prostora, školska soba nije odgovarala školskim propisom. Pošto su više o. k. školske oblasti stile obonjansku upravu, da se preuredi školska zgrada, jer da do inače morati školu zatvoriti; to je obonjanska uprava dala razrešiti i prezidati rečenu postaju Pazin i Cervarje.

U daskom septembaru, to se je nadati, da će gradnja biti gotova do konca tekucog mjeseca, tako da će se onda započeti predavanje u školi.

Obonjanski izbori u Lovranu. U zadnjoj dobi doneli suv dešće dopla iz lovranjske obonje s tamjanom odnosljivih, o predstojih izborih, o komesiranju one dešće seprklija, koji bi htjeli prkositi ogromnoj većini obonjana umislijajući si nekakvo taljanstvo u Lovranu, gdje mu neobičaj je starino mjesto niti će ga biti, ako Bog dade, još manje u budućnosti. Ti "Janosi per mat", koje vodi za nos jedan bolavi rengat, a koje sledi dvojica il trojica gladnih "kaligara", od kojih su nekoj dijelili baština sa sv. Jurom, ti velim smučnjaci hode, da se nametnu za gospodare izvještaj obonje. Kućali su sredin i za ovih izbora, ali ih pak ostavio na ciedilju jer su ostali u ogromnoj manjini, dočim su prije tri godine jošto bili u većini.

O uspješnoj izboru javio nam je naime prijatelj iz Lovranu dne 19. t. m. da je hrvatska narodna stranka pobjedila u III. i II. tiolu, te imati će tako u novom za stupaju veliku vježbu.

Obiskujut, da nas koji od tamjanih prijatelja obonjana izvesti o tečaju tih izbora, kličemo već sa svestrim obonjana Rom Lovrana: živili!

Promjena vožnje na o. k. državnoj zeljoljeti "Trst-Pula". Sl. ravnateljstvo u Trstu javlja nam, da je otvorio od 1. oktobra novu postaju u Novakim nedaleko Pazina, za obnovi promet i prtljagu. Sa tih postaja odazliti će vlastivi po potrebi napram Puli:

vlast br. 18 u 7.08 sati jutro
" 15 " 11.09
" 17 " 7.18 " na večer.

napravom Divadi:

vlast br. 18 u 8.57 sati jutro
" 14 " 8.21
" 16 " 7.01 " na večer.

Vozno karte dobiva se u prtljagu prima kod stražnice br. 48.

Za gradnju "Narodnoga Domu" u Medulinu darovali su nadalje: gosp. Šime Smeljki kapelan for. 3; gosp. Vjekoslav Spinčić for. 10; Luke Kirac župnik-pravitelj u Barbanu for. 5; g. Dragutin Mateljan u Bakovlje for. 2 i 10 nov. gosp. M. Mandić u Trstu for. 2. Živili plemeniti darovatelji!

Odbor "Hrvatske Čitaonice" u Medulinu.

Novo brzopavne postaje otvorile se u proljeću mjesecu u gradu Buzetu i na Puntu na otoku Krku.

Za krčmari! za trgovce sa vnom. Iz Kanfanara piše nam prijatelj, da javimo putem našega lista krčmarom i trgovcem sa vnom, da imade u onoj obonji na prduju izvrstanoga vina, osobito žurana. Šta Kanfanarom medjani obonja: Savjencija, koja proizvaja takoder izvrstanu vrstu vina. Tko bi dakle želio nabaviti si izvrstanu vina iz Kanfanarsćima ili Savjencima, neka se obrati ustvremeno ili pismeno na g. Stjepana Žižu, učitelja u Rovinjskom selu (Villa de Rovigno), koji poznaje tamjanji narod, te će svakomu dragovoljno biti u tom načiku.

Molimo naše rođoljube, da nam prijave i za druge obonje one osobe, na koje bi se mogli krčmari ili izvanjski trgovci obratiti u ovom poslu.

* * *

U broju 41. od 18. oktobra t. g. diano "Naše Sloga" daje se, da bi se prijavili tomu uređenjtu oni, u kojih mjestih imade visje dobra vina na prduju. Stoga Vas obrazujujemo, da u ovom mjestu (Štak Sanešo, kod naslog Lopušnje) imade dobra vina na prduju; i to crnoga, crnjonoga i tako rečenog rusoga vina (svjetloga), a u svem bit će ga oko 6-7.000 hektolitara. U toliko do znanja toči jedna prava uprava.

Stari srebrni novci. Upozorujemo ovim opetovo našu čitatelje i sve one, koji su možda pristoledi ili drže kao usponku kakav komad starog srebrnog novca, da to svakako čim prije promjene, jer će ti novci izgubiti mnogo na vrijednosti.

Nedavno naveli smo sve one vrsti starog srebrnog novca, koje gube početkom godišnjeg 1893. svoju prvočinu vrijednost, te da ne opečujemo istu stvar, upozorujemo našu čitatelje na dotičnu vlast. Nekoju vrstu tog novca izgubiti da za polovicu svoje neugodnosti vrijednosti, dočim će se moći drugo vrsti prodati jedino po težini srebra.

Tko ima dake takvog srebrnog novca neka ga čim prije promjeni. "Bratovčini hrv." i "Iudi u Istri". Uplatili su i doposali pojedinsti godišnje prijenosu: Bardešević Pavao i Tenter Ante, Lopušnja, svaki po 2 for.; Francetić Franjo, Novljan Antun i Glavčić Stjepan, Boljuni, svaki po 30 nov. Blagac Kališ Voprinac,

Mandić Ivan Rukavac, Cukor Ant. Modrušin, Vatovac Fran Rožić, Kajapić Šimo Novaki, Stihović Josip Lindar, Blagar Ivan Voprinac, Žigant Ivan Poljane, Čiković Ljudevit Jurdani, Trnajstić Mate Sv. Matija, Bubnjić I. Ližnjak, Radić Mijo Matulski, Tomasić Lovro Baška, i Fidol, Martin Šušak, svaki po 50 nov. Iakra Anton Voprinac, Radivoj Juro Dabušnica, Kraljić Franjo, Munio Vjekoslav Port-Said, Mužina Mijo Boli, Kraljić Ivan Boli, Nečić Antun Pičan i Jelutin Vjekoslav Kastav, svaki po 1 for.; Stofanović Fran Sterna, Grošman Miroslav Kastav i Lotis Fejka Opatija svaki po 2 for.; Bon Andreja, Bortulja Dinko i Vinodolac Marija Belli na otoku Cresu svaki po 30 nov.

Uplatili su dlanovi utemeljitelji gg.: Gračić Josip, župnik u Bermu sa svotom od 30 for., Tomicić Viktor, posjedač u Voloskom, 25 for.

Darovali: Hrvatski bogoslovni u sema-

niju u Gorici sakupili svotu od 37 for. — Prigodom mlade mjesečne Vladislava Hrvata, rodonači Žeške, dne 1. augusta t. g. i Sv. Mateju sakupili rodoljubi i prijatelji 10 for. 60 nov. — Učitelji na vojničkim vežbama, i to Hrvati, u imo globo za rabljenje tudižib rieči 2 for. 54 nov. — Gimnazijalci Hrvati iz Istre na Rieškoj gimnaziji sakupili 17 for. — Salic Stjepan sakupio u malom družtvu u Velikoj Gorici svotu od 5 for. — Četni dohodak od veselice u Lindaru dne 27. ag. t. g. iznosi je 21 for. — Prigodom skupštine učiteljskog društva kotara Voloskog u Podgradu sakupilo se među učitelji 8 for. 60 nov. — Godina Ernest u Ceru kod Žminja sakupio za Bratovčinu 2 for. 30 nov. — Svećenici Česi sakupili svotu od 185 for.

Kristof Kolumbus. Iz Kašta primavamo sledeće redke: Kadno slavi sv. možbržen sv. sv. neponovu na odkriće Amerike, dočinjeno na neumrolog mužu, koji je izveo veličanstvenu osnovu o odkriju novoga svijeta, o južnokom moroplovom Kristofu Kolumbu, s spomenicom se njega u mjestu i mij, a vredno je, da ga predočite i Vašim čitateljima. Radješ u okolicu Genuje godine 1456 od otca tkalca, od rana se posveti mornarstvu. Godine 1477. dodje u Portugal, gdje postane portugalskim mornarom. Ploveći u različito zemlje, proučio je po ono dobro poznatih kartah, dobro sv. veća putovanja po moru. — Okruglost naše zemlje, biline, sjemena, ljekine, od zapada na "Azore morem na kraj" do terane, i izvještaji Marka Polja o putovanju u Kini, "osvjeđujući Kristofa Kolumba, da bi se putujući utrajanje prama zapadu, mogao doći do indijske ili kineske obale. — Portugalska kruna nije mu dala sredstva za tako smjeđe putovanje, za tako veliku ramisao. U Španjolskoj izzakivao je celih osam godina, dok nije izprosio tri male ladje sa 120 mornara i potrebitim živežom. Po njegovu se krunom bude on kađe miral i nasledici podkraj svih žamalja, koja buđe odkrije, proglašen; jedan dio dohoda tih žamalja bijaće mu unaprije osiguran. — Dne 8. avgusta 1492. odjedri on iz luke Palos sa trema brodovima, ploveći prama kanarijskim otokom, kamo je sretno došao. U mjestu Gomeri usme potrebitu vodu za piće, pa je ugodnim vjetrom plovio redom 21 dan u vječni prama zapadu. Jedino njegova utrajanost i osvjeđenje u njegovu pomorsku vještinsku, moglo je njegovo mornare na, tom putu takoj koliko skokli, da neklonu posve duhom. Napokon dne 12. oktobra u zoru zapadne kraj, biće je to otok Guana hana, a Kolumbusom St. Salvador pozvan. Na daljem putovanju odkrije otroke K. b. i. u Hajti, i ostaviti u ovom zemljama, i učitelji ponešući rječi: "Danica". I ova godine lep je i poučan sadržaj. Imu ta osim običnoga koledarskoga sadržaja, pjesama i priopćenjima, opisa se 7 slik i vrlo važni dlanak o očipljenju američke loze sa 17 slikama. Članova ima u svemu 9.818. Doživotna članarina III. reda iznosi 5 fr. Svakih Hrvata, koji ikoliko premože, neka pristupi ovom društvu, koje ima najprelemonitiju zadržku gojiti nabožnost i zdravu prosjetu u našem narodu. Člana je "Danica" 26 nov., a dobiva se u domaćim knjižarima.

Književni oglas. Mi govorimo, mislimo, sjećamo se i spominjemo raznih događaja, predstavljamo si sad ovo sad ono, čutimo i težimo razno. Svo su to nutarnji naši pojavi i potiču nas, da promatramo svoje predstave i sudove, da spoznamo svoju dušu, svoje srce i celiu svoju nutarnost, da spoznamo narav čovječiju, narav duše, ujezina svojstva i zakone po kojih se što svjuda.

Svim tim upoznaju nas dušoslovje. Nu ono nije u našoj hrvatskoj literaturi tako razvijeno, kao drugo grande znanosti, te i nije u našem čitalačkom svjetu baš tako poznato. Stoga sam piređio i za štampu dogotovio rukopis "Uzkušteno dušoslovje", koje će imati 12-15 štampanih araka.

Gradivo je napisano posve hrvatsivo i razumljivo, a razjasnjuje se mnogim raznim i udesnim primjeri. Knjiga će se stojati za predbrojnik i za štampu dogotovio rukopis "Uzkušteno dušoslovje", koji će imati 20 nov. for.

Ovim pozivljem poštovano naše čitalačko občinstvo učinjeno na predbrojku. Tko sabere 10 predbrojnika, dobiva 11. komad bezplatno.

Sve naše hrvatske i srbske listove molim učitivo, da bi ovaj oglas objednodniti izvoljili.

U Osječu, 10 listopada 1892.
Marijan Vuković,
urednik "Škola".

Brzovoj „Naše Sloga“.

Iz Pešte brzovljaju nam 20. t. m.: Jučer progovorio je delegat Spinčić kod razprave o upravi sa Bosnom-Hercegovinom, iztičući kako bi se imale te dve pokrajine spojiti sa kraljevinom Hrvatskom, koje pravno uzpostavljenje jest nužno za hrvatski narod, a za dinastiju i državu bilo bi od neizmjerne koristi.

Delegat Spinčić govorio je također kod razprave o proračunu vojnog mornarice.

